

Tutorial

Dronefotografie dichtbij

Abstracte dronefotografie in Nederland

We kennen allemaal wel de fascinerende abstracte dronebeelden van meanderende gletsjers en rivierdelta's in IJsland en de kleurrijke foto's van zoutmeren en kusten in Australië. Ze zijn jaloersmakend, zeker als je als fotograaf in een wat minder spectaculaire omgeving zoals Nederland woont. Maar misschien zien we wel wat over het hoofd: zijn er niet ook genoeg mogelijkheden voor abstracte dronefotografie in Nederland? In deze tutorial beschrijf ik ze, en ook hoe je je kunt voorbereiden, waar je op moet letten en welke onderwerpen zich goed lenen voor dronefotografie.

Nicole van Erp www.natuurfotografie-nicole-van-erp.webnode.nl

“Jij een drone?” Mijn vrienden keken me ongelovig aan toen ik vertelde dat ik er een had gekocht. Niet zo verwonderlijk, want tot pakweg een jaar geleden was dit nog nooit in me opgekomen. Dronefotografie was immers vooral iets voor landschapsfotografen. Totdat ik op Instagram steeds meer abstracte dronebeelden voorbij zag komen, toen was mijn interesse gewekt. Ik ging me verdiepen in dronefotografie en kocht – na enig wikken en wegen – een DJI Mini 4K, een ‘instapmodel’ voor beginnende dronepiloten. Met deze drone kun je zowel in RAW als JPG fotograferen en hij weegt nog geen 250 gram, waardoor je geen vliegbewijs nodig hebt.

Waarom abstracte dronefotografie? Dronefotografie heeft als voordeel dat het standpunt al bijzonder is. Zo kunnen gewone dingen als een bomenrij of een polder van bovenaf al interessant

zijn door de patronen, kleuren en schaduwen. Door de afstand veranderen wegen in lijnen en weilanden met sloten in bonte lappendekens. Om een beeld te abstraheren, kun je herkenbare elementen het beste buiten beeld houden. Dat geldt vooral voor de horizon, omdat die erg bepalend is in een beeld en al meteen een idee geeft hoe het landschap eruitziet. Door de camera naar beneden te kantelen, voorkom je dat de horizon in beeld komt en krijg je de meest verrassende beelden.

Het leuke van abstracte fotografie is dat je dingen ontdekt die je normaal gesproken niet zo snel opmerkt. Zo ook met abstracte dronefotografie. Door eerst een poosje hoog boven een gebied te vliegen, kun je het gebied rustig ‘scannen’ en in je opnemen. Zie je bijvoorbeeld interessante patronen of opvallende kleuren? Ga op zoek naar

blikvangers, naar onderwerpen die je aandacht trekken. Zodra je een pakkend onderwerp gevonden hebt, kun je lager gaan vliegen en de drone en/of camera draaien om de juiste uitsnede en compositie te bepalen. Neem hiervoor de tijd en maak meerdere opnamen van hetzelfde onderwerp, zodat je thuis op je gemak de beste eruit kunt halen.

Een goede voorbereiding ...

Om teleurstellingen te voorkomen is het zaak om je goed voor te bereiden voordat je op stap gaat. Allereerst door de weersvoorspellingen te controleren. Drones kunnen slecht tegen vocht, dus vliegen bij regen en sneeuw is niet verstandig. Ook mist kan vochtproblemen opleveren, dus houd je vluchten dan kort en controleer na iedere vlucht je drone. Verder is het goed om de windkracht te checken voordat je gaat. Hoe lichter de drone, hoe eerder je drone gaat ‘glijden’ in de wind.

Een vuistregel is dat je tot windkracht 5 kunt vliegen, maar ook dan moet je opletten voor windstoten. Gelukkig zijn de meeste drones tegenwoordig uitgerust met een 'hardewindwaarschuwing'. Als je zo'n waarschuwing krijgt, ga dan direct lager vliegen en keer terug, om ongelukken te voorkomen.

In de voorbereiding kun je ook al op zoek gaan naar interessante plekken om te fotograferen. Apps als Google Maps en Google Earth geven goede luchtbeelden, zodat je van tevoren ongeveer weet wat je kunt verwachten.

Inspiratie

Ook andere luchtfotografen kunnen je op ideeën brengen. De Engelse broers JP en Mike Andrews zijn – onder de noemer Abstract Aerial Art – al sinds 2016 bezig met abstracte dronefotografie. Zij fotograferen van alles; van door mensen gemaakte objecten tot bijzondere creaties

van de natuur. Ze maken vaak gebruik van symmetrie, al zijn de linker- en rechterhelft zelden exact identiek. Met symmetrische lijnen brengen zij balans in hun compositie.

De Duitse fotograaf Tom Hegen laat met zijn luchtbeelden zien hoezeer het aardoppervlak veranderd is door menselijk ingrijpen. De 'Ash Pond Series' bevat prachtige beelden van stortplaatsen in Polen, waar de as van steenkoolresten vermengd wordt met chemicaliën om de luchtverontreiniging te verminderen. Deze verontreinigende chemicaliën geven mooie felle kleuren aan het landschap. Vergelijkbare series heeft hij gemaakt over kopermijnen, lithium-, magnesium- en nikkelwinning, maar ook van kassen in ons eigen Westland. Indrukwekkende series, omdat achter de prachtige beelden soms een afschuwelijke werkelijkheid schuilgaat.

Inspirerend zijn ook de artistieke luchtbeelden van oceanen van de Amerikaanse Joanna Steidle. Haar werk richt zich vooral op het leven in de zee en abstracte kustlandschappen. Haar opnamen van scholen dolfinen, roggen en andere vissen en zeedieren leveren prachtige abstracte beelden op, waarmee ze inmiddels veel internationale prijzen heeft gewonnen. Zij gebruikt haar luchtfoto's tevens om aandacht te vragen voor de bescherming van de Atlantische Oceaan en de kusten daaromheen en werkt hierbij nauw samen met natuurbeschermingsorganisaties.

Restricties

Check voordat je op pad gaat ook altijd of het in dat gebied toegestaan is om met een drone te vliegen. Handige apps en interactieve kaarten zijn bijvoorbeeld GoDrone en noflyzone.nl. In Nederland zijn inmiddels veel gebieden met een vliegverbod of waar bepaalde

Tip

Zorg dat de batterij bij kou en wind goed opgeladen is, want de batterijen lopen in deze omstandigheden eerder leeg (tegen de wind in vliegen kost veel energie). Bovendien wil je bij calamiteiten voldoende tijd hebben om nog terug te kunnen keren. Neem altijd extra batterijen mee, zodat je tijdig kunt wisselen.

restricties gelden, zoals luchthavens, militaire oefenterreinen, havengebieden en Natura 2000-gebieden. Zo is bijvoorbeeld een groot deel van het waddengebied, het kustgebied en het gebied rondom de grote rivieren verboden voor drones of gelden er restricties. Ga je daar toch vliegen, dan riskeer je niet alleen een flinke boete, maar ook kan de drone voor gevaarlijke situaties en verstoring zorgen.

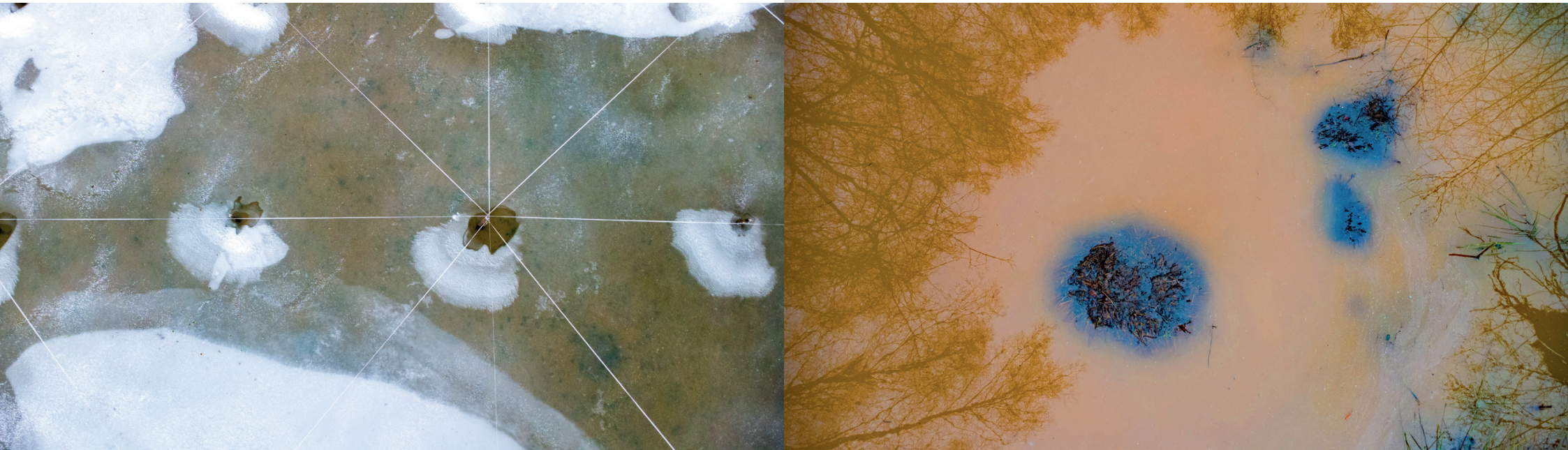
Sowieso is het goed om altijd de omgeving in de gaten te houden, ook

in gebieden waar het wel toegestaan is om te vliegen. Veel dieren, maar ook mensen (inclusief ikzelf), zitten niet te wachten op een drone boven hun hoofd, dus houd daar rekening mee. Bij gebieden waar veel vogels zitten is het raadzaam om niet te laag te vliegen, om de vogels niet te verstoren. Het komt helaas weleens voor dat vogels in botsing komen met een drone of dat een drone door vogels belaagd wordt, omdat die als een gevaar voor de jongen gezien wordt. Vermijd daarom broedgebieden tussen maart en augustus.

Instellingen

Je bestuurt een drone vanaf de grond met een afstandsbediening en eventueel een smartphone (mocht de afstandsbediening geen beeldscherm hebben). Met de afstandsbediening kun je zowel de drone als de ingebouwde camera (gimbal) van je drone bedienen. Door de camera verticaal te kantelen kun je de horizon hoger en lager laten verschijnen. Als je de camera helemaal naar beneden kantelt krijg je helemaal geen horizon en kun je abstracte opnamen maken. Door de drone en de camera te draaien, kun je de optimale compositie zoeken. Wettelijk mag je op maximaal 120 meter hoogte vliegen. Maar vaak is dat helemaal niet nodig. Juist als je wat lager vliegt, krijg je vaak rustigere beelden die meer aanspreken. Probeer dus altijd verschillende hoogtes uit om te kijken wat het beste werkt.

Omdat een drone een groothoeklens heeft, hoef je je – wanneer je recht naar

beneden fotografeert – geen zorgen te maken over de scherpte van de opname. Hierdoor kan de ISO-waarde laag blijven, bij voorkeur 100. Daarnaast is het belangrijk om in RAW te fotograferen, zodat je zonder kwaliteitsverlies je beelden na afloop kunt bewerken. Ook hoeft je je dan tijdens het fotograferen geen zorgen te maken over je witbalans.

Typisch Nederland

De Nederlandse landschappen lijken op het eerste gezicht misschien vlak en eentonig, maar juist vanuit de lucht onthult zich een verrassend grafisch spel van lijnen, vormen en vlakken. Wat op de grond vooral functioneel is – kavelgrenzen, sloten en wegen – kan vanuit vogelperspectief veranderen in een interessante compositie. Nederland, met zijn strak ingerichte polders en ruilverkavelingslandschappen, biedt daarvoor een bijna eindeloze speeltuin. Wie de tijd neemt om te zoeken naar lijnen en

vlakverdelingen, zal merken dat zelfs het meest alledaagse landschap kan veranderen in een intrigerend kunstwerk.

Een van de krachtigste visuele elementen die je vanuit de lucht kunt benutten, zijn lijnen. Denk aan lange, rechte sloten die als potloodstrepen door het landschap lopen, of juist licht gebogen dijken en wegen die het beeld dynamiek geven. Deze lijnen sturen automatisch het oog van de kijker door je foto. Door bewust te kiezen waar een lijn begint en eindigt binnen je kader, kun je de blik van de

Tip

Fotografeer ook eens bij actieve zandafgravingen. Door de winning van zand en grind ontstaan vaak unieke zandlandschappen en ondiepe poelen met allerlei kleurschakeringen. De vrachtwagens die er rondrijden om het zand af te voeren, laten sporen na in het zand die interessante patronen kunnen opleveren.

kijker leiden naar een interessant punt of juist een gevoel van rust creëren.

Ook vlakverdeling speelt een grote rol in abstracte dronebeelden. Nederlandse akkers vormen vaak een lappendeken van verschillende kleuren en texturen: friscroen grasland, donkere omgeploegde aarde, goudgele graanvelden. Door je compositie zo te kiezen dat deze vlakken elkaar in balans houden, ontstaat een harmonieus geheel. Dit kan bijvoorbeeld door te werken met herhaling (meerdere gelijke kavels) of juist

contrast (een felgekleurd veld naast een donker vlak). Ook is het interessant om te experimenteren met minimalisme. Soms is minder echt meer: één enkele sloot die diagonaal door een egaal veld loopt, kan al voldoende zijn voor een krachtig beeld. Let hierbij goed op de plaatsing binnen je kader. De regel van derden (waarbij een vlak verdeeld wordt in negen gelijke delen) kan een handig vertrekpunt zijn, maar voel je vrij om daarvan af te wijken als het beeld daarom vraagt.

Jaarrond

Elk seizoen heeft zo zijn eigen charmes en mogelijkheden. In de lente staan de fruitbomen in bloei, die je mooi van bovenaf kunt fotograferen. In de bollen-velden worden tulpen afgewisseld met krokussen, narcissen en hyacinten en ontstaan zodoende kleurrijke patronen. Verder biedt het voorjaar ook kans op overstromingen, waarbij de ondergelopen polders allerlei fotografische

mogelijkheden bieden. In de zomer kunnen bloemen- en heidevelden interessante onderwerpen zijn om te fotograferen. Ook kunnen er in een droge zomer gebieden droogvallen die normaal gesproken onder water staan, waardoor bijzondere patronen ontstaan.

Typisch voor de herfst zijn natuurlijk de verschillende tinten van de bomen in het bos, die boeiende beelden kunnen opleveren. Let in de herfst en de winter ook eens op de lange schaduwen van bomen en dieren, die vanuit de lucht extra opvallen. In de winter hopen we als natuurfotografen natuurlijk op sneeuw en ijs. Bedekt met een laag sneeuw worden eigenlijk alle landschappen fotogeniek vanuit de lucht. Boomkruinen komen tevoorschijn uit het witte landschap en worden fijne pentekeningen. Bekijk bijvoorbeeld eens de 'Tree Crown Series' van Tom Hegen. Ook stroompjes, sloten en paden tekenen af in de witte

sneeuwlaag en brengen patronen in het landschap. Ijs brengt structuren in het water die je vaak al op enkele meters hoogte kunt fotograferen.

Natuurlijk zijn er genoeg onderwerpen die jaarrond interessant zijn om met een drone te fotograferen. Denk aan strand-abstracties, zoals ribbels in nat zand, getijdegeulen, schuimlijnen, paalrijen en overgangen van droog naar nat strand. Juist bij laagwater ontstaan de mooiste patronen. Ook geulen, zandplaten, slikken en schorren leveren van bovenaf sterke abstracte composities op. Verder kun je op zoek gaan naar herhaling en contrast in het landschap, zoals golfbrekers, akkerlijnen en natuurlijke hagen.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Natuurlijk zijn er nog veel meer onderwerpen te bedenken. Dus laat je fantasie de vrije loop en voor je het weet heb je een nieuwe verslaving te pakken! 📸